

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.
Helyben havián kizárva, előfizetés
pénztárán kizárva.
Egyes évre 6 ft. 10 kr.
Fél évre 3
Negyed évre 1 50
Egyes évre 4 ft.
s kapható a kiadókterületben és
Gross G. Irtógyóvárosban.

Bérmegtelen levelek nem
fogadhatók el.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI LAP.

HIRDETÉSEK DÍJA:

8 hasábon háromszor a v. annak
helye 7 kr. Nagyon jó a d. a
szórti iratának költségét
Mind az egyes hirdetés után
még k. a 10 kr. helyéig
fizetendő.

Nyitási költségei ára 15 kr

Hirdetéseik és nyitási cikkek
dija előre fizetendő.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

HIRDETÉSEK árát: Brassóban a kiadókterületben Kolostor-utca 26. sz. a. — Budapest: Eckstein Ernő, Goldberger A. V., Mezői A., Schwarz Gy. — Bécsben: Danneberg J.
Haasenstein és Vogler, Schenk Henrik. — Berlinben: Mosse Rudolf, Frankfurter: Daube G. L. és Társa. — Hamburgban: Károly és Liebmann nagy hirdetői irodájában.

Szerkesztői iroda,

Feladó szerkesztő:

Kiadókterület,

hová a lap szellemi részét illeti közlemények küldendők:
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

Rosszadani János
Főmunkács
Dr. Létmázy Nándor

hová az előfizetési pénzek és hirdetői díjak küldendők:
Brassó, Kolostor-utca 26. sz. a.

Szózat a Magyar Kaszinóhoz.

Brassó, decz. 11.

(K. S. J.) A napokban vonult be a brassói Magyar Kaszinó kicsinosított termébe. A szivarfüstös termék ragyognak a tisztaságotól. Jól eső lélekkel időzhetnek benne a tagok, hogy napi munkájukat után névelést és szórakozást találjanak.

Bizvást állíthatjuk, hogy a M. K., mint szórakozást és üdülést nyújtó hely, becsületesen megállja helyét; találkozó helye és központja a helybeli intelligens magyarság zömének. Van benne élet, elevenesség — és füst elég. A termék delutánonként nyüzsgenek. A ki a politika, a miniszterek bukása, az országgyűlés, a világ forgása iránt érdeklődik, az a tágas és világos olvasó-terembe nyit, a hol kaphat olyanokat is, a kikkel tisztázhatja politikai és társadalmi nézeteit, védelmezheti vagy átkozhatja a kormányt, kesereghehet a társadalmi élet romlásán. A ki nem vet meg okkal-móddal egy kis csöndset, az odább megy egy teremmel és találhat tarokk- s egyéb kártyakománit. Egy szó mint száz, a M. K. nem áll mögötte Magyarországnak egyébké kaszinóknak.

A brassói M. K.-ra azonban más feladat is vár. Brassó nagyon exponált helyen fekszik. Nem csupán magyarság lakja, ott vannak mellette a nem éppen legánboribb és legszelvidebb indulatú szász és román testvérei, a kik erősen érejelv fölötté akarnak kerekedni. Éppen azért kellett olyan középpont a magyarságnak, mely egyesítse

őket és miként a nap, széltőlvele jótékony sugárait az összmagyarságra, hogy ne zúljón szét az agyarkodó nemzetiségiek középet.

Egyesítés tehát a M. K. első feladata. Egyesített azonban csak magasztos, lelkesítő, főlemelő czéllal lehet. A kártyázás, hírlapolvasás nem ilyen czél. E czélunk eleget tudnak tenni a kávéházak is. A M. K. azonban nem kávéházak létesült. Nem is a kártyázás és hírlapolvasás végett jött létre. Milyen czézből alakult tehát a M. K.? Abból a czézből hogy szellemi középpontul szolgáljon a brassói intelligens magyar elemnek.

Miképp oldja meg ezt a czélt a M. K.? Abban a mederben halad-e, mely a czél felé vezet?

Központul, igenis, szolgálhat annyiból, hogy egyesüljön ott a magyarság szórakozás és üdülési szempontjából. De mint a jelekkel látni, beéri ennnyivel. Csak a mult esztendőről számol. Jókai Mór ötvenéves írói jubileumát ünnepelték Magyarországszerte. Nem vonta ki magát a jubileum alá a brassói magyar elem sem. Az ünnep szépen sikerült. A Központi szálló termében összegyűlt a magyarság színe-jára. Az egész hosszú-hosszú tél aztán elmult a nélkül, hogy a nagy közönség tudomást szerzett volna arról, hogy M. K. is van Brassóban.

Ítt van újra a tél a maga sáros, ködös és hideg almával. Az emberek többsikéba szorítja az időjárás zordonsága. Az élet unalmas, kedvünk mogorva, sokat ástunk, az

ablakhoz állva veregetjük az üveget s hozzá gondoljuk, mennyivel jobb a tavasz, nyár, meg az ős. Szeretnők átuladni a hosszúságos vén telet. Ámde dolgoznunk, kizdenünk kell a létért. A sivar prózai valóságból jó volna föl-főlemelkedni az ideálisabb eszmévilágra, szellemi táplálék után sóvárog lenkünk. A könyvek nem mindig elégítenek ki, a magyar színészet fehér főlő Brassóban, meg aztán ha van, sem élvezheti mindenki sokszor, mert az élet nehéz, a jövedelem szűk, a színházba járás drága mulatság.

A M. K.-ra várna tehát az a kötelesség, hogy össze-össze gyűjtse a tél folyamán a helybeli magyarságot azzal, hogy társas estéket, matinékat — miket rendezne, összekapcsolva a hasznót a szórakoztatóval. Vannak Brassóban elegendő, a kik művészesen kezelnek hangszereket, a kik szellemesen, ügyesen tudnak cizkézni, tudományos kérdéseket népszerűen fejtegetni. Efféle sórreket, matinékat könnyű szerrel lehet kevés költséggel nyélté. Itt a kaszinóbeli fiatal emberek szívesen elvállalnak a rendezés ügyét. Önzetlen fáradozásunk bőséges jutalmát nyerne közönségünk hálás elismeréséből. A hozzá való kevés költséget össze tudnók rakni tehetségünk szerint. Ekképpen előznők a tél unalmát; a magyar közönség nem közönséges és mégis olesó szórakozást élvezne a mi f. a. M. K. adna magáról élejtelt. Tudná a szópós gyermek is, hogy van itt Brassóban egy társas kör,

TÁRSZA.

Az iparos szellem és a nemzeti ipar hanyatlása.

Irtó és a magyar polgári kör decz. 2-iki theateitlyén folytatva.

Dr. Létmázy Nándor.

(Folytatás.)

De az kérdésként valaki: hogyan változik meg ennyire a viszonyok, hogyan fordulhatott meg ennyire a koezka? — az értelem és hatalom kifáradása?

Csak úgy, hogy Kelet népei még akkor nem voltak valódi iparosok; nem voltak áthatva az iparos szellemetől még akkor sem, midőn a legbülbülbübb műveket alkották meg, haon csak uralkodók voltak tevékenyek, sőt mondhatnók „kegyetlenek”.

A fáharok paraszavára óriási emlékek, évezredesek szőlő gúlik emlékednek az emberi paraszok hatalmának emlékül százszáz munkás ké napoknál felhasználásával, s általában állédozat árán — ingyen —. Még állnak Egyiptom gúli és állni fognak sok időközön át minden viszonyosságok megálmádozása alá és mint az emberi ké legmagyobb alkotmányát sokáig bámulata és mély elmedkedés fogják meg ragadni a szemlédő; de a megálmótt emberiség fájdalmasan emlékszik vissza mellükön amaz évek végtelen sorára, melyeknek lefolyása által lejár-

zott emberek” ezrei, vagy szük táplálékunk tengeri madarak és foglyok a dolgozás egy leggyőztessebb nemre voltak kárthatva, csupán azért, hogy a húsának vagy egy ember millióit fölött való határtalan önkénynek, zanszakának emez örök emlékei felállítsanak.

Oly nép pedig, mely munkásságának győmleseit omaga nem élvezhette, nem is válhatott valódi munkás, valódi iparos néppé.

De mi is lelkesítette volna azt a végig körbéselt rabzságot, a ki Madách szavaiént:

„... A guláshoz követ
Hírd az orsók, a állított utód,
Járásban meghal — Milliók egy miatt?”

Eme népek tehát maradtak ott, a hol voltak évezredes előtt; míg viszont Európa népei gyorsan haladtak az ipari tevékenység minden ágában, ugyannyira, hogy még már a hatalom és világság áramlata megfordult. — Nyugatról hullámok Kelet felé.

Házának földjén, mint Európa középterületén találkoztunk össze a mi ké áramlat; Magyarországon találkoztunk össze az előre törekvés a Nyugatról jött iparos szellem áramlata a Keletről jött, vagy onnan hozott azon eszme-áramlattal, mely ezert nem boldog ember az, kinek dalomja kell a legfőbb jólét a nem háborgott nyugaton, legboldogabb ember az elszigetelt, elzárkózó, ki nincs közelettségben senki — még a társalom iránt se.

Persze, a gyarló embernek nagyon tetszik a fáradozom és munkálkodás nélkül való életet amannyal himzett básony památságon áttét köztetlenség, s így mi természetesebb, mint hogy ezen keleties eszmék nálunk nagyon is termékeny talajra találjanak, annyival is inkább, mert terjedésüket a török-tatár uralom is nagyon elősegítette.

Népünk, különösen pedig kiváltságos osztályunk nagyon fogékony volt a „keleties szellem” behatása iránt, úgy, hogy mindegyik jobb módú „nemes”, mint egy-egy kis király elő és uralkodó többjából állt, így gondolkozván: a munka fármat, nem illő „ur”-hoz; a paraszát a dolog, én magyar nemes vagyok!”

Ha meggondoljuk, hogy a kiváltságok szellemében állott törvényeinket csak a század második negyedében kezdtek megváltoztatni, és az ezen szellemben kifejtett rossz szokásainkat és ballátéteinket sem az 1848-49. és sem 1867-iki törvények teljesen el nem osztatták; természetesen találjuk, hogy az iparos szellem, melyet a kiváltságok „jobbajai” állapotaiban szorítottak — elnyomottak, megbénítottak.

Ezt a megbénított iparos szellemet, hogyha nyugat-európaián az új viszonyokhoz mérten akarunk élni — fel kell ébresztenünk.

Azon szokásokat és ballátéteket pedig, melyek ezen iparos szellem felkeltését korlátozzák,

a melynek *Brassói Magyar Kaszinó* a neve. Tudná minden brassói magyar ember, hogy abban a kaszinóban nemcsak a csóndest szeretik, nemcsak a bodros flüstököt eregetik, nemcsak a kormányt szídják, nemcsak a pletykát adják-veszik és terjesztik, hanem szellemi élet is liktek benne, kifelé is igyekeznek hatni, jótékony sugaraival szétszórja az országnak ezen távoli zugában lakó osztálybeli magyarra, az a sugár világosságot és meletet terjeszt, szóval iparkodik megfelelni igazi és nemes feladatának: hogy egyesítse, erősbítse, lelkesítse azt a magyarságot, mely a hazának ezen az exponált helyén nemzeti missziót teljesít, a nemzetet képviseli és nemzeti ideáljokért fárad, küzd, vérzik.

Festetics Andor gróf és az agrár-kérdés.

Nemcsak egész programjának a tartalma, hanem az által a tényleg megkezdett reformok egész sora is bizonyítja, hogy mindenekelőtt a gróf Festetics Andor földművelési miniszter által szaktekintéllemmel képviselt reformatori elvek hálájában megvalósításáról van szó. A Budapestben dékálánban nemzetközi állandó állatvásár kérdésében a földművelési miniszter, — mint a „Pester Correspondenz” illetékes oldaláról értesül, — szilárdul ragaszkodni ahhoz, hogy ennek, a magyar állatvásárral jól értékesítésre szánt népközléssel nemzeti intézménynek a megvalósítását a fővárosi hatóság jogosulatlan beavatkozásai semmi esetre se késleltessék Budapest felvirágzásátáért az egész ország és a magyar vidék minden része állami és nemzeti érdekű áldozatokkal és sok millió forintra rugó pénzbeli átvételről hozott, — nincs joga ezzel az egész ország megőrzésére és a magyar vidék gazdasági érdekeire szűkösége reformmal szemben külsőlegre kapazkodó zsinorba és által a reformellenes magatartást követni. A fővárosi hatóság kötelességével figyelmeztet elmondásában nem az, ha az állam a reformigényeivel és a magyar megőrzésének legűrségű szükségleteivel szemben, a reform ellenzése és munkakezdeményezése által hirdeti bécsi kőszegénység osztrák receptje szerint, a közösi önkormányzat paragrafusaitól tett ügyvidi mesterkedésekkel a fővárosi hatóság egy reformot késleltetve, melyet nemcsak a kormány, hanem Magyarország minden politikai párta és szaktekintélye követel. Ezt csak mint jóga alkalmat az ügyfelmeteztet mondatok, mely jogos bizalmunk van Budapest törvényhatóság többségének haffafis belátásához. Gyakorlatilag lehetetlennek is tartjuk, hogy egy magyar autonóm

testület tanácskozási tervbe be lehessen esemény az egész Európában hirdeti bécsi kőszegénység ellenőrzésére és reform ellenőrzésére kőszegénység törvénytelenségeit. Jól tenné tehát a fővárosi tanács, ha az ezen reformatori intézménnyel szemben eddig követett kiesinyes opozícióját abbahagyja.

Azt a követelést, hogy ezen a budapesti nemzetközi állatvásáron az állatorvosi szolgálat államosítandó, okvetlen fenn kell tartani. Ez feltétlenül szükséges a magyar állatvásárról híreinek érdekében a külföldön. A tapasztalat bizonyítja, hogy pl. a kőbányai sertesvásárról csak az állami ellenőrzés és állatorvosi szolgálat hódította meg a külföld bizalmát és iránt az évenként 80 millió forint rugó magyar állatvásárral iránt Ezenkívül a főváros részére az állandó nemzetközi állatvásár igen jó üzlet is, mert mintegy 1 1/2 millió forint bevételeket korubból 1200000 forint, tehát legalább 7-8%-ot jövedelmek, eltekintve egyéb előnyöktől, melyeket a magyar fő- és székvarosnak nyújtani fog ez. Bécs megőrzésével fővárosi bevételekkel foglalkozni a vidékkel és a külfölddel. Arról, hogy ez az intézmény mely jótékony hatással lesz a fővárosnak nem legjobb hírből álló elemzési viszonyaira, ezáltal nem akarunk szólni.

Szegényeink érdekében!

Brassó, decz. 10.

(L.) Az idő téle vált, fák, bokrok lehallatták lombjaikat s a hideg szél csípősen sövölt végig a letarolt földekben. Ma-holnap lágy hótakaró fűd erőt, mezt, s a városokban kezdetül veszi a „szezon”, a mulatságok, táncvigalmak, hangversenyek, estélyek és egyéb ünnepségek hosszú láncolatára, melylyel a jobbmódúak a tél unalmát igyekeznek elűzni.

S míg ezek a zajos vigalmakban megtalálják a keresett élvezetet, addig úgy a hideg, rideg, fűtetlen szobákban, vagy tán a szabad természet rideg, csipős hidegében száz és száz szegény ember szenved, fázósan takaródva testét alig elfedő rongyaiban.

Az ehezők és egyéb szűköseget szenvedők száma évről-évre szaporodik, de ez elismorított tényssel szemben konstataciónk kell azt a másik örömdetes valóságot is, hogy a tehetősebb társadalom fokozódó mértékben egyre többet tesz a szenvedők nyomorának enyhítésére. A kellemet a hasznossal való összekötöttesnek okos és dicsőrendő elvénél fogva szaporodik az ugynevezett jótékonykodó estélyek, hangversenyek száma, melyek a kellemes szórakoztatásán kívül a szegényeknek is juttatnak néhány fillért, melyekkel ezek megszerezhetik egy-két napra betevő falujatuk s vehetnek egy-két hasáb fát, hogy lakó helyük rideg és egészségtelen hidegségét némileg enyhítsék. És ez igen okos szokás, mert eredményt tud felmutatni, a nélkül, hogy valami tulságos terhet róna azokra, kik a mulatságban való részvétel által közvetve segíteni akarnak a szegényeknek.

Dicsőrettel legyen mondvá, hogy a társadalom immár közvetlenül is sokat tesz a nyomor enyhítésére. Számos testület áll fenn, melynek egyedüli célja és feladata ez. S nem panaszkodhatunk e tekintetben városunk lakosságának magatartásáról sem, a mennyiben ezek körében is számos emberbaráti társulat és intézmény működik. Ilyenek városunk növekedési stb., melyek mind a nyomor és szenvedés enyhítését tűzték ki feladatukul.

A tél a nélkülözésekben gazdag népszállyra — mely pedig, sajnos, igen nagy

— a lögnehezebben elviselhető időszak. A bevétel munkahiány következtében csökken, a kiadás a fűtés szükségességének beálltával szaporodik, mi a nyomorak hihetetlen mértékben való növekedését és terjedését okozza. S ha valaha, úgy éppen most van rávalva a szegény ember gazdag felbarátjának segítségére, anyagi támogatására.

Újból télt előtt állunk, s így a télnek szívet facsáró, száznalmas jelenségei ismétlődni fognak. Agg előadhatunk azonban, midőn kifejezzük abbéli reményünket, hogy városunk embersebet, humánus polgársága e szezonban sem fog megelégedezni a nyomorban sínlódókról. Ha gondolt menten mutatni megy jól futott, fényes teremben, jusszon eszébe, hogy ugyanakkor fűtellen viskókban dieregek az ehezők száza, kik tőle várják szenvedéseik enyhítését.

Mi azt hisszuk, hogy nem hiába! Mert a brassói társadalom főgökony minden szép és nemes eszme iránt, s bizonyosan meg fogja hallani és hallgatni a hozzá esők segélykialításait. Istennek hála, eddig köztünk az olyan ember, ki meg sem érzi, ha vagyona fölőselebből nem csekély részt juttat a nyomorban sínlódóknak. A legszebb haláljel: a szegények áldást eső imája lesz érte a jutalom.

Anglia és Oroszország diplomáciai akciója.

A „Pester Correspondenz”-nek egy londoni levele megerősíti azt a jelentést, mely ugyanez a lap hivatalos forrásból érde értesülések alapján korábban közölt, hogy t. t. Kimberley Lord biztosítói magának a sir Phillip Curzon konstantinápolyi angol nagykövet által Said pasánál és Abdul Hamid szultánnál megindított értelem akciója névze az orosz kormány és más európai nagyhatalmak támogatását. Giers ur, a ki Miklós szának már állatorvósztást tett az örményországi keresztények érdekében teendő diplomáciai akció szűköse voltáról, Novikov konstantinápolyi orosz nagykövetnek már utasítást is adott, hogy a konstantinápolyi angol nagykövet által az örmény keresztények érdekében kezdeményezett diplomáciai akciókat a legerősebben támogassa. Kétségtelen, hogy Radolin herceg német nagykövet a ki Abdul Hamid szultánnal személyes barátságban, befolyással mindenesetre oly irányban fogja érvényesíteni, hogy a Miklós csár által helyezett orosz angol diplomáciai akciókat támogassa, miután annak eszik az az emberbarátságja van, hogy jóvá megakadályozza Törökországban az örmények ellen intézett keresztényölölések ismétlődését.

Az oroszumi angol főközlő által a külügyi hivatalnak küldött hivatalos jelentések, valamint a Times-nek a szászani paslikban tartózkodó, teljesen megbízható angol tudósítói és híralm emberrel érkezett tudósítások is megerősítik, hogy az örmény keresztények elleni tényleg a már jelentett nagy terjedelemben a legutóbb kezdeményezkedést követeli el. Különösen sajnos, hogy ebben nemcsak kurd bandák, hanem a török hadsereghez tartozó csapatok is részeseek.

Az angol kormány ezért el van tőkéve, hogy a török kormány által használaton megkísérlet tagadással és a török diplomáciai hagamonyos áldozatok kísérletekkel szemben erővel követelni fogja, hogy a Szászban küldött vizsgálóbizottságok angol konzulátusi hivatalnokok, vagy angol, illetve külföldi tisztiek is ossztassanak meg, hogy tovább nyújtsan a török kormány anyagi támogatást ama szervek reformot tényleg keresztények ellenére névze, a melyekre a magva porta a horini szerződés és az örmény keresztények jövedelmére és vállalkozásadról származó vonatkozó török-angol egyezmény rendelkezései által Anglia és az európai nagyhatalmakkal szemben magát kötelezte.

ol kell osztanunk. A keleties szellem unalmát halkanban végkép meg kell szüntetnünk s nyugatias szorgalommal és társulással kell elhelyeznünk ipari és gazdasági kérdéseink egyetemesen, mert csakis egyelőre az elv alapján vezethetjük iparunkat előre a nemzetgazdaság összes érdekeinek megfelelően.

Nagy mérőben hátráltatja nálunk az iparos szellem kifőrdöttség a felekezeti- és nemzetiisgi pártoskodás is, melynek az a tulajdonsága, hogy minden egy kérdést hátrébe szorít, mivel az emberek legbensőbb érkeiben érzeti és izgálja.

A vallás szükségességét mindnyájunk elismerjük, s így el kell ismerünk a bűnökökkel kifejeződések jogosultságát. A legnagyobb tudásodunk nem tudjuk megmondani: honnan, mikor, miképp jött az emberi nem e világra s miodig maradhat itt? Nem tudja egyikünk sem, mely pillanattal kell mennie ebből a csodátlan zürzavarból, melyet életnek, társadalmi létnek nevezünk, és bámulva hajlik meg a böles is a Temető előtt, ki az égi testek mirádját s a mindenségben egy nemet a semmiségből előhozta; meg hajlik azon hatalom előtt, mely — hogy a költő szavaival éljek —

„Ruhát és teremtetet szék világot
S a nagy idők folyamát kimeríti...”

(Folytatása következik.)

Román dolgok.

A „Dreptatea 359-iki számában Brancianu a szerkesztő hosszasan írja le a „Tribuna”-nak a romániai ellenzék vezetésére Sturdza nagy borbél való összerakottait. Régi dolog s mi is több: ebben megírta, hogy a romániai pártok eszközül használták fel az erdélyi románokat az úgynevezett „erdélyi kérdésben”.

„Ohajtható lenne, hogy a román értelmiség és első sorban a kiözögött bizottság végre véget ezeknek a fogásoknak, mert a mondottak után, azt hiszik, eléggé világos, hogy ha Moesonyi még el is fogadta volna a választók gyűlésének eszméjét és el is fogadta volna a „Tribuna” kelenyelmében foglalt megküldött pontokat, a Tribuna ennek dacára azt kiáltotta volna a világ előtt, hogy Moesonyi és a mérésékek meg lettek semmisítve, mert másképpen nem lett volna értelme a gyűlésnek. Nem sokára meglátjuk, hogy hova lyukad ki a választók szoboni gyűlése.

Megírta ezeket a cikkeket és aláírta s meggy, hogy későbbiek nyugodt tudattal megjelenni az esküdtek előtt, a kik most abban a helyzetben vannak, hogy egy nemzetáruját börtönbe juttassanak.”

Igy ír Brancianu.

Dr. Lucaeu a szoboni gyűlésről.

A „Tribuna” szerint Lucaeu parinte így nyilatkozott volna: „Az első fájdalnak közepele éjűn édesek a jóra fejlődés, mondhatnánk a mi szent ügyünk lendüléséről. A nemzeti szellem a gyűlés sikere által újra megnyilatkozott és az ellenzék minden erőfeszítése, a szédelgők zavara dacára az egyeztetési irányt mutatott a komló által feltartott, a „Tribuna” által képviselt törekvéseknek, az egész román nép elfogadott. Egy azonban nem sikerült: hogy a zavarban okozott elfojtások melyek hosszabb-olvaslatokból álltak az a nemzeti szellem nagy szor hangosra emelt.”

Szűke jövén a brassói és temesvári román közönségek a belátásukról által megmozdított magukat, hogy vértáncnak azt mondták: „Mi is itt ha senki sem meggyőződés és elittelők azoknak méltatlan és románelonek eljárását és azt tartjuk, hogy gynyarítások (panaszok) váltak.”

Képzelték, milyen jól esik az a „Tribunának”, ha igaz.

A bukaresti „Romanul” is a „Dreptatea” ellen fordít, eddigi magatartását is csak feltételek szerint. Természetesen, hogy a „Romanul” is oda áll a városok közönsége, a mely azt a „Tribuna”-t a „Dreptatea”-t le gyűrésben kímélheti.

A nemzetiségek kongresszusáról a „Tribuna” nek az a nézete, hogy azt a helybeli miniszter elnevezi és össze kell hívni. Annyal jobbra, ha a titulus a Hieronymi fejezetűsége hídgy vértől és emelt fölé járulnak a magunké. Ezt az első oldalon írja s a harmadikon meg jelenti, hogy a december 8-ára össze hívott fő gyűlést a miniszter be látotta. Hamar megtette tehát a magaszt a miniszter.

A vasárnap „Gazeta” igeu igazgy tárgyalgós vezérszótok hozott „Hazai belügyek” cím alatt. Sok ijont!

Irodalom.

Vérne Gyula úszma munkái jelennek meg olcsóbb és egyedül fogysított képek kiadásában a Franklin-Társulatnál. A vállalat három hetenként megjelenő 20 füzetekben indult meg. Verne régi ismerős már a magyar közönségnél, különösen az ifjúságnak. Jól mondja a kiadó ajánlatában: „Nem szorul észreterre Verne Gyula az ifjúság előtt. Nem egy romantika kedves ismerősnek. Elragadtatással barangolt a Verne méltos kalandok világában a rajongó és nagy festő képrajzok leírásait. Feszült érdeklődéssel követi őt fel a csillogó titkokat világlába, le a tenger népei mélységeibe, hogy bámulója legyen a természet csodáinak; vele megy az északi és déli sark jégvilágait közre és Brazília és az erdő ezer rengeteg őserődjébe; körülutazza a földet, lehetne annak központja föld és bekalandozza a felhők világát; az afrikai sivatagok kiellensége, a tropikus vidé-

kek bujasága, mint egy óriás panoráma vonulnak el szemünk előtt: ezer meg ezer képeivel, föld fölött és víz alatt. S a természet nagyságát tárja ki a bámulatos kalandok számtalanága. S a merre megyünk vele, a hová követjük őt, lényegesen, a földrajz, a természetudományok, a technika eredményei, a történelem tanulságai, mind-mind mulatva lesznek a miénk. Nincs író, ki méltó versenytársa lehetne ebben Verne Gyulának.” Az első füzet kinyerés börtönben már megjelent s minden hazai könyvtárakésében kapható, de megrendelhető a Franklin-Társulatnál Budapesten is.

Új naptár. Kisebblől kikerült sajtó alól a Rozsodai János szerkesztésében és kiadásában már 8-ik évfolyamban megjelenő közkezelésű „Brassói Magyar Képes Naptár” az 1895. évről. A csinos kiállításban, érdekes közleményekkel és szép illusztrációkkal megjelenő naptár 40-40 kr. megrendelhető kiadóhatalmunkban.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezés. Csampa Gusztáv, a fogorvos úr járásiírástól ábrítja kinevezett a gyulafehérvári úr. Gyűlésszéke ügyelőnek.

— A szentesi megtörtént! Az egyházi pártok reformátusok december 10-én érkeztek le a kámetródelőre a király szentesi záradékával. E hetek óta türelmetlenül várt eseményt Wokle mi niszterelnök dőben jelentette be a képviselőház ülésén. A miniszterelnök jelentését zajos éljénzéssel és tapsal fogadta a nemzeti szabadelvű párt, hanem az ellenzék egy része az.

— Kitűntetett festő. Pozsonyban Stankovic Mórész, festőművész két tájképet festett a ezeket József Ádám főhercegnek ajánlotta. A poszonyi művész e figyelmét azelőtt viszonzotta a főhercegre, hogy sajátjának levelet írt Stankovic nek s emléktű pompás mellől küldött neki a főhercegre nyelvek betűivel.

— Magyar színész. Hajdu István színház-szűlata pőnteken este kezdette meg működését a „Bánk bán” előadásával. Az előadás nem vált be olyanakk, mint a minőt a jóhírű társulatot várunk, de határozott méntségül mi magunk hozunk fel, hogy a társulat tagjai az előadás napján érkezvén meg — fíradtak és törődtek voltak. Azonban így is kitűntek. Később Irma és Nagy Zsuzsanna. Közönség több is befért volna a Vigadóba. A vasárnap előadás azonban („Eleven ördög”) nem hagyott fenn semmi kívánni való. Sz. Pajor Emília mutatta be magát, mint utófeleltető kedves művésznőt, ki ezen fellépéséről elmondhatta: „Jöttem, láttam, győztem!” Igazán megdöbbentő a közönség, mely nem is fukarkodott elragadtatásának jeleivel. Mellette Guthy Sarolta, Hajdú, Nagy Áida és Molnár tündek ki, míg a férfiszereplők közül határozottan elsőrendi tehetségek mutatkoztak: Kiss János, Mátyás és Móri. A ház telve volt közönséggel. — Ma a „Nobilitás” víg operett körül színező: esztűrtökön pedig a „Koldusok”.

— Hangverseny. A brassói román. kath. jótékonyegylet szombat, december 15-én a „Központi” színházban a szerény güműkkel karácsony-ünnepnek jadvá hangverseny rendez, melyek minőket jövő számukban fogjuk közölni. Helyének: karácsony 1 frt; szombatot ünnepély 8 kr.; karácsony 6 kr.; árhely 50 kr. Az előjegyzések előre várhatók Simay testvérek és László M. és L. zsigler kereskedésében, és a pénztárnál. A hangverseny kezdete este 7/8 órákor.

— Felolvasás. Schlessinger A szombat, decz. 12-én este 8 órákor Galska zenekara működése és szabad belépő díj mellett az „Európá” színház nagy-teremben érdekes német felolvasást fog tartani.

— A közégi jegyzők bálja, mely a múlt héten esztűrtökön tartott meg Rozsnyón, oly nagy part kavarit fel egy a magyarok, mint a szászok részéről, hogy a nyereség: melylyel a jegyzői nyugdíj alap ez alkalommal gyarapodott, bizonyára nem ér fel azt. Előbbizva volt már tervezése is, de előbbizva rendezték, s aztán ha már előbbizták, legalább tereltek volna azt elismánni; de nem: feltűnt, elmergeztették az ügyet egy, hogy mely nyomekat fog hátra-

hagyni a rozsnyói jegyzői bál emléke, mely bálnak pedig a főpán volt a főtanács. Mondhatjuk, a vérték bizonyra legkevesebb is megelégedve a jegyzői bálból keltezhettek keresetürczál. Nekünk pedig elég, ha mindezeket egyszerűen regisztráljuk.

— Hajfővádrasztat rendez a brassói vadászegylet holnap szerdén a Tömésövényben ökre, melyben csak az egyéni tagok és a vadászatra jogosult egyének vehetnek részt.

— Gusztáv Adolf emléke. A protestánsok Európaszerte megmozdított vasárnapot, mint 300-400 évfolyadóját annak a napnak, a melyen a reformáció egyik első hajnoka, Gusztáv Adolf svéd király született. Ünnepi istentisztelet volt az alkalom: bál városunk evangélikus templomában is, hol alkalmai beszédben emlékeztek meg Gusztáv Adolfról.

— Halálközök Brotkis József elhunyt szombaton 68 éves korában és tőpazt temették. — Weisz Adolfné, szül. Klein Mari, a Weisz M. disszidáns-csög tulajdonosa, elhunyt vasárnap 60 éves korában s temetése ma délután ment végre.

— Haladások. A november 16 23 di december 1-ig terjedő időben a városi orvosi tudományok szűlő 7 egyén halt meg és pedig tudományában 1, laston pedig különféle betegségekben. E szerint csak 1000 lemezgyű éretnél 100 haláleset.

— Klasszikus költők ó-héber nyelven. Ehrenkraus Salamon, a sepi-szentgyörgyi izraelita hitközség tanítója a magyar, német és francia irodalom kültörkemekből több költeményt ültetett át ó-héber nyelvre s a gyűjtemény közeblől meg fog jelenni Ehrenkraus ut most lapunk után azon szives kénsékel fordul azokhoz, kiknél kötelező gyűjtőjűk vértől meg azokat hozza minél előbb beküldeni szű veskedjenek. Előfizetéseket 1 frtyval elfogad a fordító Sepi-Szentgyörgy.

— Hirtelen halál. Az ó hó 4-iki tüzvésznek áldozata is volt Kovácsán. A Butyka Imrénél lévő tűz alkalmával a szomszédházakból káld Vajna József szűlő, aki a sors különben is megfogottott szűszelyűsége miatt annyira megfogottott, hogy szerdán reggel, miután előbb foglalkozásokhoz kezdett, a kiállott loki rázkódás következtében holtan rogyott össze.

— Keresztes helyett temetés. Kias Péter radnai pályár, szombaton Aradra ment, azt mindenfelé bevasároljon az első fia keresztesül. Hazafele Paulisig tervszahozott ment, aztán triezikál-hajtányon folytatta útját. De egy látszik, annyira ábrándozott apai örömei boldogságában, hogy nem vette észre a 641. sz. gyors-törvénnyel, mely elérte a boldogultat és széteszték.

— Mihályi erők nyilatkozata. Mihályi Viktor az új ballásfalvi éreket Krasó-Szőrény vármegye nevében Jakabffy Imre főispán és László Béla alispán közölnék. A főispán üdvözlő szavaira az erők közönség megdöglve azt mondták, hogy mint eddig, úgy ezennél is hi szolgája lesz egyháznak és a magyar államnak. A mi az érsek ut első ígéretét illeti, ahhoz semmi szavunk. A másodika névze azonban az a alázatos óhaj-tásunk, hogy váltás be, de csak részben: legyen eszakyán hi szolgája a magyar államnak, de ne úgy, mint eddig. A lugosi románok az új érsek tiszteletre fáklyásmennet rendeztek. (Sz.)

— A primás rokonnak öngyilkossága. Esztergomban közeblő tárgyalás öngyilkosság történt Horváth Mariska, Vaszary Kósi hercegráznak közeli rokona Hanni-Béla primási igazgató házvezetőnője volt a teljes időben töltötte életét. Égépért nagy volt a szennéző, de nem a szobállyal reggel beöltözött urónő szobájába s látta, hogy az úr arokvasán fűg. Sikoltozva előrohant a csedősség, orvos is érkezett és kiharant, de ezek már csak a becsületi halál konstátálták. Minden fél arra mutat, hogy Horváth Mariska az ő folyó-mán akasztotta fel magát. Öngyilkosságának okát súlyos szembajzást tartják, a mely miatt már régóta buksonkora volt. A boldogultan urónő írta a részvét város-zerete, mert esendes témén szete és jótékonykása révén mindenki szeretetét kívívta.

— Öngyilkos pőnkűrli. Lembergen — mint írják — a napokban egy pőnkűrli-lott öngyilkosok. Behorovszky Viktor grófian hírvák az öngyilkos, a ki halálával óriási kiterjedésű földbirtokot a több száz millió forintot hagyott hátra boldog örököseinek. A grófot nyugodni hárított korogte hálálba, a melyet már semmivel nem tudott kielegíteni. Végbe borotválkozás közben

